

פירות נוי

פרשת ויקהל

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' תשפ"ד - כה טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

מעלת אמונה פשוטה - שזוכה לחכמה תבונה ודעת

- א. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה". ע"כ.
- ב. יש לדקדק: א. מדוע בכל מקום שכתוב בתורה בצלאל (לא, ב. לה, ל. לה, כב. דברי הימים-ב א, ה) מייחסו לא רק על אביו, אלא גם על זקנו חור, ואת אהליאב בכל מקום (שמות, לא, ו. לה, לד. לח, כג). אין מייחס אלא על אביו בלבד. ב. מדוע מדקדק הכתוב בכל מקום לייחסו על שבט יהודה.
- ג. ומבאר רבינו המשך חכמה זצוק"ל, על פי הא דאיתא בתוספתא דברכות (פרק ד) וז"ל "כשבאו שבטים ועמדו על הים, זה אומר אני ארד, וזה אומר אני ארד, קפץ שבטו של יהודה וירד תחלה, וקדש שמו של מקום על הים", מבואר ששבט יהודה מסר נפשו לה'. וגם חור מסר עצמו בעגל במסירת נפש, כדאיתא בסנהדרין (ז, א).
- ד. והנה החסיד רבי יוסף יעב"ץ [א. ה. מגולי ספרד, ואינו היעב"ץ בנו של החכם צבי] בספרו אור החיים (סוף פרק ה), כתב, שאלו שהאמינו בה' בתמימות בלי חקירות, מסרו נפשם לה' בגרוש ספרד, ואלו שהתפארו בחכמת החקירה כפרו, כיון שהחקירה מונעת מסירת נפש בתמימות, כי היא תעכב על הרצון הפנימי.
- ה. אם כן, כיון ששבט יהודה, וחור שבא משבט יהודה היו מצטיינים במסירת נפש לה', מוכח שבודאי לא עסקו בחקירות, אלא אמונתם היתה אמונה תמימה ופשוטה, ולכן הצטיינו במסירת נפש לה'.
- ו. והיה סברא לומר, שהמאמין באמונה פשוטה, ואינו מייגע עצמו בחקירה, לא יזכה לחכמה בינה ודעת. לזה בא הכתוב לומר, דלהפך הוא, בזכות שאינו חוקר בה', אלא מאמין באמונה פשוטה, לכן מילא ה' את בצלאל בחכמה תבונה ודעת. לכן מייחסו לזקנו חור ולשבט יהודה בכל מקום, כי היא שעמדה לו לזכות בחכמה תבונה ודעת.
- ז. ובספר בעל שם טוב על התורה (פרשת שמות אות י) מובא וז"ל "וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אֲבִיךָ וְגו'". ובמדרש (שמות רבה ג', א') הדא הוא דכתיב (משלי י"ד, ט"ו) פתי יאמין לכל דבר, מה פתי נער, שכן בערביא קורין לנער פתיא, שמעתי מפי הצדיק ר"נ זי"ע (נראה ברור שכוונתו על הרב ר' נח מלעכוויץ)

פירות נוי

פרשת ויקהל

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' תשפ"ד - כה טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

שהבעל שם טוב ז"ל אמר לתלמידיו, אחרי כל השגות שהשגתי למעלה בשורשי התורה והמצוות ואחר כל התענוג מהשגותי, אני מניח את כל ההשגות ומחזיק אני באמונה פשוטה איך בין אנער און גלייב, ומו"ר הצדיק ר"מ זי"ע אמר שעוד פירש הבעש"ט דבריו יותר ואמר ואם דכתיב פתי יאמין לכל דבר, הלא כתיב (תהלים קט"ז, ו') שומר פתאים ה': (יסוד העבודה מכתב כ"ד עיין שם)

ח. ובהערות שם - מקור מים חיים שמות פרשת שמות הערה י כתב וז"ל י כתב לנו הרה"ח ר' מרדכי מקסטנטין ישן וזה לשונו, שמעתי ממגידי אמת שסיפר הר"ר שמואל מקאמינקא (וכדומה שהיה תלמיד הבעש"ט ז"ל) שבעיר סטנוב היה למדן אחד שפעם אחת ביום ו' אחר התפילה כשהיה בבית המדרש נכנס בעומק מחשבותיו בדרישות ובחקירות אלוקיות על ידי ספרי החקירה של החוקרים הקדמונים ולא הבין הדבר היטב ונשאר נבוך בחקירותיו. ורבינו הבעל שם טוב הקדוש ז"ל הרגיש בזה ונסע ממעזבז בקפיצת הדרך ובא אליו לבית המדרש ופנה אל הלמדן והוא ואמר אליו בזה הלשון, היות שכבודו חוקר כך או כך והוא נבוך בחכמה, אני הנני שוטה ומאמין שיש אלוה יחיד ומיוחד, ובלשון אשכנז איהר קלעהרט צי עס איז דא א גאט, איך בין א נער און גלייב ונסע תיכף בחזרה למעזבז, והלמדן הנ"ל חשב בדעתו מי גילה רז זה לשום אדם מה שאני חקרתי במחשבתי, לכן זה הוא אות ראיה שיש בורא עולם יחיד ומיוחד והוא המגלה סוד ליראיו, עד כאן לשונו :

ט. עוד בספר בעל שם טוב דברים פרשת נצבים אות א אתם נצבים וגו' פן יש בכס וגו' פורה ראש ולענה. דע שזה ברור, בכל עת שיעבור על מחשבת אדם ענין מר ורע בסתירות אמונה באותו רגע דנין אותו דיני נפשות, או לו או לאחד מבניו, ולכן יתחזק עצמו מאוד לבטל מחשבות רעות אלו, ויקשור נפשו באמונת אלהי עולם באמונה פשוטה, להאמין ולידע דלית אתר פנוי מיניה, וכמו שהורנו מרן אלוקי הבעל שם טוב וכל הצדיקים, והוא המחיה את הכל ומהוה את הכל ומשגיח על הכל ודן את הכל, על כל תנועה ותנועה ועל כל דיבור ודיבור, ויעשה כל שעה תשובה בשמחה ובלב טוב לעבוד את בוראו, ובכל בוקר ימסור מודעה שאם חס ושלום יסיתנו השטן ויעלה על לבו איזה מחשבה נגד רצון הבורא, יהיה בטל ומבוטל, כי הוא הבל וריק אין בו ממש, במחשבות ושטות העוברין מצד היצר, על חסרי הדעת, ויבטל אותם בכל לבו באמת: (אוצר החיים סוף פרשת שלח דף ק"ו ע"א)